

1950



ΝΑΣΟΣ ΔΑΦΝΗΣ : Τά κοράκια

ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

Ο Έλληνισμός της 'Αμερικής είναι και πολύς και γόνιμος. Πολύ-πλευρες είναι οι δυνατότητές του κ' η συμβολή του είναι πάντα σημαντική σ' όλους τούς κλάδους της ανθρώπινης δραστηριότητας.

Η κοινή γνώμη βέβαια, κι εδώ και έξω, είναι κατατοπισμένη, κάπως σχηματικά, μονάχα για μιὰ σειρά δαιμόνιους "Έλληνες, πού ή φτώχεια της γερασμένης Ευρώπης τούς έσπρωξε κατά καιρούς στην άποδημία" κ' ή έπιβολή τους στάθηκε γοργή και δημιουργική στην οικονομική ζωή του Νέου Κόσμου.

Η έλληνική παρουσία όμως δέν εξαντλείται ώς αυτού μονάχα. Ξέρουμε σήμερα

και μερικά σημαντικά και αξιόλογα πνευματικά κεφάλαια, πού τó παράστημά τους πολú συμβάλλει στη διαμόρφωση του αμερικανικού πολιτισμού. Τέτοιοι είναι ή Παζινού, ό Κοζάν, πού είναι σήμερα ό πιο μεγάλος σκηνοθέτης του αμερικανικού θεάτρου και πάνω άπ' όλους ό Μητρόπουλος.

Παράλληλα μπορούμε νά μιλήσουμε και για πολλούς λογοτέχνες, πού ή συνεργασία τους φιλοξενείται σέ πολλά περιοδικά, ξένα και δικά μας.

Περισσότερη όμως έπίδοση ό έλληνισμός της διασποράς έχει στις Καλές Τέχνες. Συναντούμε ένα πλήθος ζωγράφων και γλύπτες, όπου ή βαθύτερη λαχτάρα για δημιουργία είναι συνυφασμένη μέ άξι-

όλογες καταβολές ιδιοφυίας και μερικῶν ἢ φήμῃ ἔχει κι' ὅλας ξεπεράσει τὰ σύνορα τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν. Τὰ ὀνόματά τους ἔρχονται σὲ τιμητικὴ σειρὰ σὲ ἐκθέσεις στὴ Ν. Ὑόρκη, στὴ Βοστώνη, στὴ Γεωργία, ἀκόμα καὶ στὸ Παρίσι καὶ τὰ ἔργα τους κρίνονται ἐπαινετικά ἀπ' τοὺς καλλίτεροους κριτικούς.

Ἡ «Φιλ. Πρωτοχρονιά», τιμώντας τὴν καλλιτεχνικὴ αὐτὴ ἀνθήση καὶ συγκεντρώνοντας τὰ στοιχεῖα ἀπὸ σύγχρονα ἀμερι-

κανικά περιοδικὰ καὶ κυρίως ἀπὸ τὸ «Athene», ποὺ ἐκδίδει στὸν Καναδὰ, ὁ Ἑλληνοαμερικανὸς ποιητὴς Δ. Μιχάλαρος ἀνοίγει ἐφέτος τὶς σελίδες τῆς γιὰ τὴν καλλίτερη γνωριμία μας μαζὺ τους καὶ τὴν καθιέρωσή τους στὴν κοινὴ συνείδηση τῆς χώρας μας, μὲ τὴν ἐπιφύλαξη ν' ἀσχοληθεῖ κάποτε καὶ μὲ τοὺς λοιποὺς πνευματικοὺς κλάδους. Ἀρχίζουμε τώρα μὲ τὴν σειρὰ τοὺς γλύπτες καὶ τοὺς ζωγράφους.

Ὁ ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ (Polygnotos Vagis) εἶναι ἀπὸ τοὺς πρὸ σημαντικοὺς νεο-ἑλληνες γλύπτες.

Γεννήθηκε τὸ 1896 στὸ χωριὸ Ποταμία τῆς Θάσσου. Ὁ πατέρας του ἦταν ἕνας ἀπλὸς ξυλουργός, κι' ὁ μικρὸς Χ. τὸν βο-

θούσε στὴ δουλειά του. Στὰ 1911 ὅμως, ἔφυγε γιὰ τὴν Ἀμερική, ὅπου σπούδασε γλυπτικὴ καὶ πολὺ γρήγορα ἀναγνωρίστηκε σὰν ἕνας μεγάλος καλλιτέχνης. Γιὰ πρώτη φορὰ παρουσίασε στὸ Μουσεῖο τοῦ Μπρούκλιν τὸν «Παπποῦ», γλυπτὸ, ποὺ τότε τὸ τιτλοφοροῦσε «Προτομή», καὶ ἐπαινέθηκε ἀνεπιφύλαχτα. Ἡ κ. Harry Paine Whitney, θαύμασε τὴ δύναμη τοῦ ταλέντου του κι' ἀπὸ τότε τοῦ πρόσφερε τὴ βοήθειά της.

Σ' ἄλλα ἔργα του, ὅπως τὸ «Σύμπαν», ὁ «Ὀνειροπόλος», τὸ «Παῖδι ποὺ προσέχεται», ἐκτὸς ἀπ' τὴ λιτότητα, τὴ φαντασία καὶ τὴν καλλιτεχνικὴ δεξιότητα δείχνει κ' ἕναν ἔντονο προσωπικὸ χαραχτήρα στὴν τέχνη του.

Ἀπὸ τότε παρουσιάζει πίνακες, σχεδὸν κάθε χρόνον, σὲ ἀτομικὲς ἢ ὁμαδικὲς ἐκθέσεις στὴ Ν. Ὑόρκη, στὸ Μπρούκλιν, στὴν Οὐάσιγκτον, στὴ Φιλαδέλφεια, στὸ Σικάγο κι' ἄλλοι.

Στὰ 1938 ἡ κυβέρνησις τοῦ παράγγειλε νὰ κάνει τὴν προτομὴ τοῦ William Cullen Bryant κι' αὐτὸ τὸ ἔργο μοιράστηκε σὲ χιλιάδες ἀντίγραφα σ' ὅλα τὰ σχολεῖα τῆς Ἀμερικῆς. Ὁ «Παίχτης τοῦ Handball» πάλι, μιὰ ὁλόσωμη μορφή σὲ μπρούτζο μὲ θαυμάσιες γραμμὲς καὶ ἄρτια σύνθεση, εἶναι γνωστὴ σὲ χιλιάδες Ἀμερικανούς. Ἔργα του ὑπάρχουν ἀκόμα στὸ καλλιτεχνικὸ Μουσεῖο τοῦ Μπρούκλιν, στὸ Μουσεῖο τοῦ Τολέδο καὶ τοῦ Συνδέσμου Καλλιτεχνῶν τῆς Ν. Ὑόρκης, σὲ ἰδιωτικὲς συλλογὲς ἔργων τέχνης καὶ σὲ διάφορες βιβλιοθῆκες. Ἀπὸ τὰ πρὸ ση-



ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ : Κύκλος (γύψος)

μαντικά γλυπτά του είναι ό με-
λαγχολικός του «Κύκλωπας», ή
λυρική μορφή της «Πηνελόπης»,
ό «Όφης», ή «Ένωση» και ή
«Μέρα».

Σ' όλα αυτά δείχνει πόσο
καλά ό καλλιτέχνης άφομοίωσε
τά διδάγματα της παλιάς πλα-
στικής και τά ξανάδωσε σέ
μιά καινούργια μορφή.

Άλλά πío παραστατικά στόν
«Κύκλο» του φαίνεται πώς
κέρδισε τό μνημειακό πού ζή
πάντα μέσα στην πέτρα κι' ά-
πάνω σ' αυτό φύσηξε τό δυνα-
μικό προσωπικό του αίσθημα.

Γενικά ό Χ. είναι σήμερα έ-
νας μοντέρνος γλύπτης πού μέ-
σα στό νόημα τού μέτρου και
της όρθης μορφής χάραξε την
κρυφή λαχτάρα γιά ποίηση,
πού πάντα μετρημένη, γεμάτη
μυστήριο και γοητεία, χαρα-
κτηρίζει τούς μεγάλους προγό-
νους της κλασικής μας τέχνης.

Ό ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΩΣΤΑΝΤΟ-
ΠΟΥΛΟΣ (George Constant),
είναι ένας μοντέρνος καλλιτέ-
χνης, πού μάχεται νά συνοψί-
σει την κλασική και τή βυ-
ζαντινή παράδοση σέ μιά μορ-
φή καινούργια, και μ' όλα αυ-
τά παραμένει ένας πρωτογενής
ζωγράφος μέ πολλά προσω-
πικά εύρήματα. Στίς συχνές
εκθέσεις του παρουσίασε έλαι-
ογραφίες και άκουαρέλες, πε-
τυχημένα έσωτερικά σπιτιών
και παρτραίτα μελαχρινών
γυναικών. Οι πίνακές του φαί-
νονται σάν άδιαμόρφωτοι έτσι
πού τίς περισσότερες φορές μιά
μόνη χαλαρωμένη μορφή νά
γεμίζει ένα πελώριο ταμπλό, ό-
στόσο όμως μέ μιά ίκανοποιητική αίσθηση τελειότητας.
Καθώς είπε κ' ένας κριτικός «υπάρχει μιά
σιγουριά στη γραμμή του κλασική, όπως
στην τέχνη της αρχαίας Έλλάδας, μά και
μοντέρνα, όπως στό Matis».

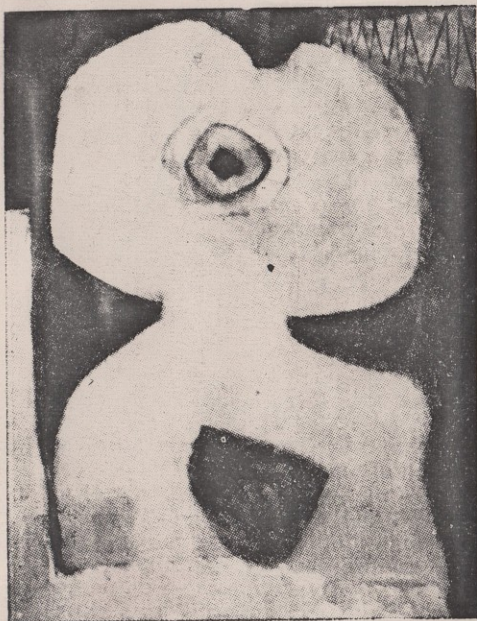
Ό Κ. γεννήθηκε τό 1892 στό Αΐγιο, όρ-
φάνεψε γρήγορα, και ζούσε μ' ένα θείο του
ηγούμενο σέ μοναστήρι. Έκεί διδάχτηκε τή
βυζαντινή τέχνη και άπ' αυτή πέρασε κα-
τόπι στην αρχαία έλληνική και στην κινέ-
ζικη. Στην Άμερική πήγε 18 χρονών κ' έγ-



Γ. ΚΩΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ: Τό πρώτο δώρο

καταστάθηκε στόν "Αγ. Λουδοβίκο και
σπούδασε στή Σχολή Καλών Τεχνών τού
Πανεπιστημίου της Ούάσιγκτον. Από τό
1914 ως τό 1918 έκανε μαθητής τού γνω-
στού ζωγράφου Charles Hawthorne στό
Καλλιτεχνικό Ίνστιτούτο τού Σικάγου. Στά
1920 διορίστηκε καθηγητής στό Καλλιτε-
χνικό Ίνστιτούτο τού Ντεϊτον. Μετά έφυγε
γιά τή Ν. Υόρκη, όπου συνέχισε νά μελετά
και νά ζωγραφίζει.

Άπό τότε παρουσίασε έργα του σέ πολ-
λές εκθέσεις άτομικές και όμαδικές άκόμα



ΟΥΪΛΙΑΜ ΒΑΖΙΩΤΗΣ : Κύκλωψ

και σε διεθνείς. Το Στέιτ Ντεπάρτμεντ των Ηνωμένων Πολιτειών αγόρασε πολλά στα 1945, 1946 και 1947 για τις περιοδεύουσες εκθέσεις 'Αμερικανικής Τέχνης στη Λατινική 'Αμερική και στην Εύρωπη. Τα τελευταία του βραβεία είναι το Shilling Purchase Prize (1939 και 1945), το βραβείο και μετάλλιο του Φράνκ Λόγκαν απ' το Καλλιτεχνικό 'Ινστιτούτο του Σικάγου (1943), το αναμνηστικό βραβείο του Gabriel Klein (1946) και το Purchase Prize της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου (1947).

Έργα του βρίσκονται στο Μητροπολιτικό Μουσείο, στο Μουσείο του Μπρούκλιν, στο Καλλιτεχνικό Μουσείο του Νητρώιτ, στο Μουσείο του Σάν Φραντζίσκο, στο Στέιτ Ντεπάρτμεντ, στο Καλλιτεχνικό Κέντρο Ουώλκερ, στη Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου,

σε διάφορα άλλα μουσεία και κολλέγια και σε πλήθος άλλες ιδιωτικές συλλογές απ' τη Μασσαχουσέτα ως την Καλιφόρνια. Είναι μέλος του Συλλόγου των 'Ανεξαρτήτων Καλλιτεχνών της 'Ομοσπονδίας Μοντέρνων Ζωγράφων και Γλυπτών και πολλών άλλων καλλιτεχνικών οργανώσεων.

Ο ΟΥΪΛΙΑΜ ΒΑΖΙΩΤΗΣ γεννήθηκε το 1912 στο Ρήντιγκ και σπούδασε ζωγραφική από το 1933 ως το 1936 στην 'Εθνική 'Ακαδημία Σχεδίου της Ν. 'Υόρκης. Στα 1940 διοργάνωσε την πρώτη ατομική του έκθεση στην Peggy Guggenheim's Art of this Century Gallery της Ν. 'Υόρκης. Από τότε τονίστηκε πιο πολύ η αξία του και πήρε μέρος σε πολλές άλλες εκθέσεις. Ο ίδιος δίδαξε και ζωγραφική.

Ο Β. ανήκει, μπορεί να πει κανένας, στους οπαδούς της αφηρημένης τέχνης. Το αντικείμενο το παίρνει μονάχα σαν βάση και κίνητρο. Ό,τι τον ενδιαφέρει είναι μια άλλη, έσω-τερικώτερη όψη του, τονίζοντας την ακαθόριστη κάποτε υποκειμενική προβολή του μέσα μας. Έτσι το γνήσιο και συγκεκριμένο μετατοπίζεται στους χώρους της φαντασίας. Γι' αυτό

τά όλα και για την αξία του φυσικά ό Κοοιζ τον περιέλαβε, ανάμεσα σ' άλλους πέντε, στην έκθεση για την μοντέρνα αμερικανική ζωγραφική, που έγινε στη Gallery Maeght το 1947.

Έργα του ακόμα βρίσκονται στο Μητροπολιτικό Μουσείο Τέχνης, στο Πανεπιστήμιο του Σαϊντ Λούις της Ουάσιγκτον, στο μουσείο της Βαλτιμόρης, στο Στέιτ Ντεπάρτμεντ και σε πολλές άλλες ιδιωτικές συλλογές.

Γενικά ο Β. ζωγραφίζει με τόλμη και πρωτοτυπία μορφές πρωτογονικές. Το χρώμα του είναι καθαρό και λαμπερό και καθώς χύνεται στους πιο έξωφρενικούς συνδυασμούς δημιουργεί μια συναρπαστική χάρη και αρμονία, σ' όλους τους πίνακές του.

Ο ΒΑΣΣΟΣ είναι σήμερα ο πιο γνωστός Έλληνο-Αμερικανός καλλιτέχνης. Είναι μαζί ζωγράφος, αρχιτέκτονας, σχεδιαστής σε διάφορες βιομηχανίες, εικονογράφος βιβλίων, εφευρέτης, συγγραφέας, καθηγητής ζωγραφικής.

Ο Β. γεννήθηκε στη Ρουμανία από γονείς Έλληνες και έζησε τα μικρά του χρόνια στην Κωνσταντινούπολη. Στά 1914 έφυγε μ' ένα αγγλικό πολεμικό για την Αμερική. Μαθήτεψε στον περίφημο καθηγητή John Sargent. Σπούδασε στη Βοστώνη και στην Art Students League της Ν. Υόρκης. Στην αρχή ασχολήθηκε με την εικονογράφηση κ' η επιτυχία του ήταν μεγάλη. Η «Σαλώμη» του Όσκαρ Ουάιλντ με την καλλιτεχνική διακόσμηση του Β. πουλήθηκε τότε σε 5.000 αντίτυπα. Πολύ μεγαλύτερη επιτυχία του χάρισε η εργασία του στη Μπαλλάντα της Φυλακής του Ρήντγκ. Από τότε εικονογράφησε πολλά βιβλία, το Kubla Khan του Κόλεριτζ και την Έλεγεία του Γκραϊού κι' αναγνωρίστηκε σαν ιδρυτής νέας σχολής στον κλάδο της εικονογράφησης του βιβλίου.

Έργα ζωγραφικής παρουσίασε στη Ν. Υόρκη, στη Φιλαδέλφεια, στο Ντάυτον, στην Ίνδιανούπολη, στο Σαϊντ Λούϊς κι' άλλοι. Σαν ζωγράφος έγινε γνωστός για τις περίφημες τοιχογραφίες του στο στούντιο Wcau του Radio City της Φιλαδέλφειας.

Τα έργα του Great God Radio και Radio Tempo τα χαρακτηρίζει η τολμηρή και δυναμική σύλληψη ενός κόσμου, που δυναστεύεται από την Έπιστήμη.

Ο ΝΑΣΟΣ ΔΑΦΝΗΣ γεννήθηκε στα 1914 κοντά στη Σπάρτη. Το 1930 έφυγε για τη Ν. Υόρκη. Εκεί για να μάθει τη γλώσσα φοίτησε σε μια νυχτερινή σχολή. Από αυτή την ηλικία άρχισε να ζωγραφίζει και να μελετά μόνος του, μά συστηματικά, Ιστορία της Τέχνης.

Σε ηλικία είκοσι χρονών, στα 1938 παρουσίασε έργα του μαζί με τους ανεξάρτητους και την ίδια χρονιά και μόνος του σε μία ατομική έκθεση.

Είναι η πρώτη περίοδος της ζωγραφικής του Δ. Τα έργα του, «Δευτέρα στην Ελλάδα», «Ηλύσια πεδιά», «Ψύση και θρησκεία», «τό Φως της γνώσης», «Αωνιότητα» και «Ελικών» είναι ρομαντικές νοσταλγίες απ' την πατρίδα του, δοσμένες με θαυμαστή απλότητα. Σ' αυτές ο μοντέρνος πρωτογονισμός του εμπνέεται απ' την αλληγορία και τη θρησκεία, και μάς μεταφέρει σε χώρες όνειρικής φαντασίας.



ΓΙΑΝΝΗ ΒΑΣΣΟΥ: 'Από την Έλεγεία του Γκραϊού



Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ: Τοπίο

Ἡ δεύτερη καλλιτεχνική του περίοδος φαίνεται στην τελευταία του έκθεση στη Contemporary Arts Gallery το 1947. Εἶναι ὕδατογραφίες καὶ ἐλαιογραφίες μεταπολεμικές κ' ἡ κριτική κι' αὐτὴ τὴ φορά τὸν ἐπαίνεσε.

Οἱ πίνακές του δὲν ἔχουν πιά τὴν εἰδυλλιακὴ χάρι τῶν παλιῶν ἐλληνικῶν σκηνῶν του. Ὅτι ζωγραφίζει τώρα εἶναι δέντρα ξεφλουδιμένα καὶ τοπία ἀκρωτηριασμένα ἀπὸ τὰ ὀρεινὰ πεδία τῶν μαχῶν τῆς Ἰταλίας. Καὶ μέσα σ' αὐτὰ τὰ δέντρα,

σ' αὐτὰ τὰ τοπία καὶ τὶς σκηνές ὑπάρχει πάντα μιὰ τραγικὴ ἀγωνία καὶ ἕνας καταστροφικὸς δυναμισμός, πὺ μὴνις στὸ βάθος ἀφήνει νὰ διαλάμπει μιὰ ἐλπίδα γιὰ τὴν αὐριανὴ εὐτυχία.

Ὁ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ γεννήθηκε τὸ 1895 στοὺς Δελφούς τῆς Παρνασσίδας. Μικρὸς περιπλανήθηκε πολλές φορές στὰ ἀρχαία εἰρεῖπια τῆς πατρίδας του καὶ γνώρισε τὴ βυζαντινὴ ζωγραφικὴ γιὰ πρώτη φορὰ στὸν Ὅσιο Λουκά τοῦ Διστόμου.

Στὰ 1914 ἔφυγε γιὰ τὴν Ἀμερική καὶ πάλεψε σκληρὰ δουλεύοντας, μελετώντας, ζωγραφίζοντας καὶ μὲ τὴ συμπάρασταση τῶν φίλων του σπούδασε στὴ Σχολὴ τοῦ Καλλιτεχνικοῦ Μουσείου τῆς Βοστώνης.

Στὴ Βοστὼν πολλές φορές παρουσίασε ἔργα του σὲ ἀτομικὲς καὶ ὁμαδικὲς ἐκθέσεις σύγχρονης τέχνης κ' εἶναι ἀναγνωρισμένος πιά σ' ὅλη τὴν Ἀμερική.

Εἶναι ἀλήθεια πὼς ὁ Κ. ζωγραφίζει ἀκρογιαλιές, ψαράδες, γλάρους καὶ σκηνές ποῦ κι' ὁ Οὐίνσλοου Χόουμς κι' ἄλλοι πολλοὶ πρὶν ἀπ' αὐτὸν ζωγράφισαν, μὰ πάντα καταφέρνει νὰ δίνει στοὺς πίνακές του τὴν αἴσθηση τοῦ καινούργιου μ' ἕνα πέρα γιὰ πέρα προσωπικὸ τόνο.

Ὁ ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΒΑΝΑΒΑΣ γεννήθηκε τὸ 1922 στὸ Newark τοῦ Νιού Τζέρσεϋ καὶ πέρασε τὰ πρῶτα χρόνια του στὴ Λήμνο. Οἱ ἄνθρωποι ἀκρογιαλιές, οἱ ἀπκαὶ καὶ γραφικοὶ ψαράδες καὶ οἱ βυζαντινὲς τοιχογραφίες γέννησαν στὴν ἀνήσυχη ψυχὴ του ἐντυπώσεις ἀέχαστες. Δεκάξι χρονῶν ξαναγύρισε στὴν Ἀμερική καὶ σπούδασε στὴν American Artist School καὶ στὴν Art Student League τῆς Ν. Ὑόρκης. Δασκάλους του εἶχε τὸ Τζῶρτζ Μόρρις καὶ τὸ Γουίλ Μπάρνερ.

Στά 1946, 24 χρονών, παρουσίασε στην Contemporary Art Gallery την πρώτη του έκθεση. Τό τολμηρό του χρώμα, ή σύγυρη γραμμή και τὰ καλοδιαλεγμένα του θέματα ἐπαινέθηκαν τότε ἐξαιρετικά. Ὁ βυζαντινὸς πλοῦτος στὸ χρώμα καὶ στὰ σχέδια, συγκερασμένος μὲ τὶς ἀπλοποιημένες μορφές τῆς μοντέρνας ζωγραφικῆς εἶναι τὸ γνώρισμα τοῦ Α. Περιφήμα ἔργα του εἶναι ἡ «Σταύρωση», ποὺ βρίσκεται στὴν Πινακοθήκη τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Γεωργίας, τὸ «Δαυὶδ καὶ Ψυχὴ», οἱ «Ψαράδες» του κ. ἄ. Ὁ Α. πῆρε μέρος καὶ στὴ διεθνῇ ἐκθεση ὕδατογραφίας τοῦ μουσείου τοῦ Μπρούκλιν.



'Ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΞΕΡΟΚΩΣΤΑΣ

(Jean Heron) ἔλληνας στὴν καταγωγή, σπούδασε στὴν Corcoran Art School τῆς Οὐάσιγκτον καὶ σ' ἄλλες σχολές τῆς Ν. Ὑόρκης. Ἀπὸ τὰ 1927 ὡς τὰ 1937 ἐζήσε καὶ δούλεψε στὸ Παρίσι. Ἐκεῖ παρουσίασε ἔργα του σὲ πολλὲς ἐκθέσεις, ὅπως λ. χ. στὴ Γκαλλερὺ ντὲ Φράνς (1931), στὴ Γκαλλερὺ Περισιέ (1933) καὶ στὴ Γκαλλερὺ Πιέρ (1934). Ἦταν κ' αὐτὸς ἕνας ἀπ' τὴν καλλιτεχνικὴ σχολὴ τοῦ Παρισιοῦ.

Τὰ τελευταῖα χρόνια πῆρε μέρος καὶ σὲ διάφορες ἐκθέσεις τῆς Ν. Ὑόρκης κ' εἶναι τώρα ἀπ' τοὺς πρῶτους καλλιτέχνες τῆς Ἀμερικῆς.

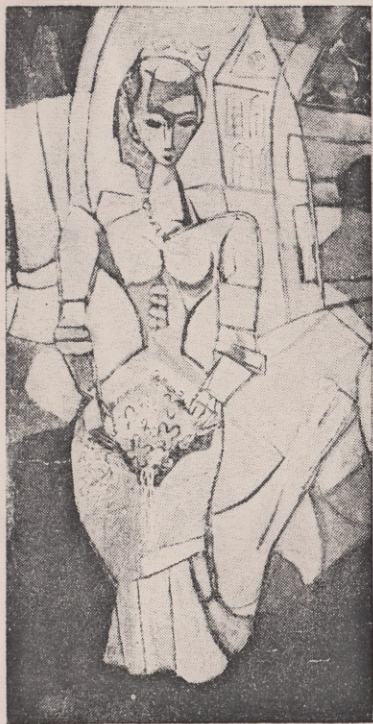
Ὁ Ξεροκώστας στὴν ἀρχὴ δοκίμασε πολλὰς ἐξένης ἐπιδράσεις στὴν τέχνη του. Τὰ πρῶτα του ἔργα ἦταν πορτραῖτα, τοπία καὶ nature mort. Ὅ, τι τὸν χαραχτήριζε τότε ἦταν μιὰ λυρική ἐκφραση μὲ πολλὴ συγκίνηση. Ἀργότερα στὶς αἰσθητικές ἀναζητήσεις κ' ἀγωνίες του συναντήθηκε μὲ τοὺς «φῶβ» καὶ τοὺς κυβιστές. Ἡ ἐπαφὴ αὐτὴ ἦταν εὐεργετική καὶ κρίσιμη γιὰ τὸν Ξ. Ἀφῆσε πρῶ ὀριστικά τὰ ἐξωτερικά στοιχεῖα καὶ τὴν περιγραφικότητα καὶ προχώρησε σταθερὰ μὲ ἐλευθερία καὶ εὐρηματικὴ πρωτοτυπία στὴν οὐσία τῆς Τέχνης. Σήμερα μποροῦμε νὰ ποῦμε πὼς

Κ. ΑΒΑΝΑΒΑΣ : Ἑρῆνος

ἀφομοίωσε δημιουργικά στὴ ζωγραφικὴ του τὰ ξένα διδάγματα.

Πίνακές του βρίσκονται στὸ Καγιέ ντ' Ἀρ, στὴ Φίλιπς Μεμόριαλ Γκάλλερυ τῆς Οὐάσιγκτον, στὸ Μουσεῖο Μοντέρνας Τέχνης καὶ στὸ Μουσεῖο Ζωντανῆς Τέχνης τῆς Ν. Ὑόρκης, στὸ Μουσεῖο Καλῶν Τεχνῶν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Γεωργίας καὶ σὲ πολλὰς ἰδιωτικές συλλογές.

Ὁ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΑΚΗΣ ἀνήκει στὴ σχολὴ τοῦ Παρισιοῦ, καὶ μ' ὅλες τὶς ἐπιδράσεις του ἀρχαῖες καὶ σύγχρονες κατά-



ΝΙΚ. ΤΑΧΗ : Η νύφη

φερε να δώσει στην τέχνη του μια ιδιόμορφη προσωπική σύνθεση. Κρητικός στην καταγωγή του, έδωσε στα πορτραίτα, στις νεκρές φύσεις, στις αστικές κι αγροτικές σκηνές του κάτι που θυμίζει τα πλατείδια ενδιαφέροντα και την αγάπη για τη ζωή των μακρινών προγόνων του. Από τα βυζαντινά μωσαϊκά πάλι δανείστηκε τις τυποποιημένες μορφές και το ποικίλο τους χρώμα.

Τα τελευταία χρόνια παρουσίασε έργα του σε τρεις εκθέσεις μαζί, στη Ν. Υόρκη,

στη Φλωρίδα και στο Μπέμπερλυ Χίλλ της Καλιφόρνιας. 'Ακόμα παρουσίασε και σε άτομικές εκθέσεις στην αίθουσα της Σύγχρονης Τέχνης, στην Valentine Gallery της Ν. Υόρκης, καθώς και στην Outlines Gallery του Πίτομπουργκ. 'Ομάδες σπουδαστών και καθηγητών πολιορκούν αδιάκοπα τις εκθέσεις του. 'Ο ίδιος στο άτελιέ του συγκεντρώνει πολλούς μαθητές.

Τα πιο χαρακτηριστικά έργα του είναι ό «Κλδουν με το παιδάκι», τό «Κορίτσι της καλύβας», οι «'Ανθρωποι στην άκρογαλιά» και τέλος ή «Νύφη», που είναι κι' ό πιο γνωστός πίνακάς του.

'Ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΑΡΔΑΣ γεννήθηκε στὰ 1893 στη Σμύρνη. Πρίν απ' τόν πρώτο παγκόσμιο πόλεμο ταξίδεψε στό Παρίσι κ' έ' κεί ήρθε σέ στενή έπαφή με τὰ νέα αισθητικά ρεύματα της Εύρώπης. 'Ο συρρεαλισμός και ό ντανταϊσμός ήταν τότε τὰ ρεύματα της έποχής, άλλ' ό Β. δέ χάρστηκε σέ κανένα. Κράτησε την αὐτοτέλειά του κ' έδωσε στη ζωγραφική του μια ξεχωριστή ιδιομορφία.

Στὰ 1938 πήγε στην 'Αμερική κ' έκει μένει από τότε στη Μόντερεϋ Πενίνσουλα απ' την πλευρά του Ειρηνικού.

'Εκκεντρικός κι' ασυμβίβαστος σάν άνθρωπος και σάν καλλιτέχνης ό Β. αν και πενήντα πέντε χρονών σήμερα δέν κατάφερε ν' αντιπροσωπευτεί σέ καμμία πινακοθήκη, παρ' όλες τις προσπάθειες τών φίλων του. Μ' όλα ταύτα ό ίδιος διοργάνωσε άτομικές εκθέσεις στό Λονδίνο, στό Παρίσι και σέ πολλές πολιτείες της 'Αμερικής.

'Ο ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΑΡΡΟΣ γεννήθηκε στό Μελλίοι της Κορινθίας. Για την 'Αμερική ταξίδεψε στὰ 1914. Τό 1919 σπούδασε στη Σχολή Καλών Τεχνών του Σάν Φραντζίσκο. Μετά πήρε ύποτροφία για την 'Αρτ Στιούντεντς Λήγκ της Ν. Υόρκης για δύο χρόνια. 'Εκει είχε δασκάλους του τόν Μπόουντμαν, τό Ρόμπινσον, και τό Μώρις Στέρν. Στὰ 1924 φοίτησε και στην 'Ακαδημία Μοντέρν του Παρισιού. Τέλος στὰ 1925 πήρε μέρος στην πρώτη έκθεση 'Ελληνικών Καλλιτεχνών.

'Ο ίδιος δίδαξε σχέδιο κ' εργάστηκε σάν σκιτσογράφος, τοιχογράφος και διακοσμητής. 'Η πρώτη άτομική του έκθεση δι-



ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΡΡΟΣ: "Άγρια αλογα

οργανώθηκε στη Ν. Υόρκη. Παρουσίασε τότε είκοσι ένα πίνακες, όλους έλαιογραφίες. Οί σπουδαιότεροι άπ' αυτούς είναι : «Τό Κανάλι», τό «Γεροντικό ζευγάρι», ή «Μητέρα και τό παιδί», τό «Σπίτι κοντά στό δρόμο», τό «Τοπίο» και τά «Σπίτια πάνω στό λόφο».

Αυτό το είδους είναι και τά υπόλοιπα, όλα άγροτικές σκηνές, παρτραίτα νεκρές φύσεις και δρόμοι άστικών πόλεων.

Στήν τελευταία εργασία του ό Μ. δείχνει, πώς αφήνει τά έξωτερικά στοιχεία. Απομακρύνεται άπ' ό,τι λέμε εϊκονικό ρεαλισμό και προχωρεί σέ μιá έξωτερικώτερη, ψυχογραφική έπαφή κι' αναπαράσταση του άντικειμένου του.

δασε στό Καλλιτεχνικό Ίνστιτούτο του Σικάγου. Έκεί είχε καθηγητή τόν George Baillows.

Ός τώρα πήρε τό βραβείο Φούλλερ Χόλμς (1925), τό Ούίλλιαμ Χέρστ (1932), τό Ούίλλιαμ Τούθιλ (1935) και τό μετάλλιο του κ. και τής κ. Όράνκ Λόγκαν (1936) Έργα του παρουσίασε στά μεγαλύτερα καλλιτεχνικά κέντρα τής Άμερικής και πιο πολύ στό Καλλιτεχνικό Ίνστιτούτο του Σικάγου. Πίνακές του βρίσκονται ακόμα σέ πολλές Πινακοθήκες, όπως λ. χ. στό μουσείο τής Μοντέρνας Τέχνης και στό Πανεπιστήμιο τής Μινεδότα τής Μινεαπόλεως.

Ό Π. πολύ γρήγορα κατάφερε νά κερδίσει τήν έχτίμηση, γιατί διαθέτει τεχνική πείρα και αξιόλογη δημιουργική Ικανότητα.

Στά 1938 διορίστηκε καθηγητής στό Καλλιτεχνικό Ίνστιτούτο του Σικάγου, πού είναι ένα άπ' τά μεγαλύτερα μου-

Ο ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΟΥΓΙΑΛΗΣ γεννήθηκε στήν Κόρινθο στά 1913 και σπού-



Θ. ΧΙΟΣ : Θρηνηδία

σεΐα του κόσμου. Είναι ένας δάσκαλος που άσκει μεγάλη επίδραση στους νέους ζωγράφους κ' ένας καλλιτέχνης με σημαντική δημιουργική δουλειά.

Ο ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΧΙΟΣ γεννήθηκε στη Σπάρτη κι' άκολούθησε νομικά στο Πανεπιστήμιο της 'Αθήνας. Τό 1930 έφυγε για την 'Αμερική. Έκει σπούδασε ζωγραφική στην 'Αμερικαν 'Αρτ Σκούλ. Κατόπι πήρε μέρος σε πολλές ομαδικές εκθέσεις. 'Απ' αυτές αναφέρουμε την έκθεση των Κριτικών (1946), του μουσείου του Τολέδο (1946) και την Διεθνή έκθεση 'Υδατογραφίας του μουσείου του Μπρούκλιν (1947). 'Η πρώτη ατομική του Έκθεση έγινε στην Στέιτ 'Αρτ Γκάλλερυ της Νότιας Καρολίνας. Έκει παρουσίασε κάπου έξι-ήντα πίνακες, σχέδια, πολλές ύδατογραφίες και λί-

γες έλαιογραφίες. Είναι σκηνές από τη μάχη του Ειρηνικού και ειδυλλιακά παραλιακά τοπία της 'Αμερικής. Μεγάλη άξια έχουν πρό παντός -οι ύδατογραφίες του που δείχνουν μία δυνατή καλλιτεχνική προσωπικότητα, που αγωνίζεται να φτάσει κάποτε την τελειότητα.

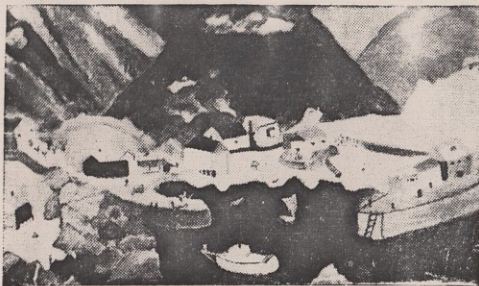
Ο ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΤΣΑΒΑΛΑΣ είναι γιός ενός άγιογράφου και γεννήθηκε τό 1884 στη Λακωνία. Έκανε τις πρώτες του σπουδές στην 'Αθήνα κ' έφυγε τό 1911 για την 'Αμερική. Έκει σπούδασε ζωγραφική στην 'Εθνική 'Ακαδημία της Ν. 'Υόρκης.

Ο Τ. από οικογενειακή παράδοση κι' από προσωπική καλλιτεχνική συνείδηση είναι ένας καθαρά θρησκευτικός ζωγράφος. 'Η συγγενείά του με τη βυζαντινή τέχνη είναι έντονη σ' όλους τους πίνακές του. Έκανε τη διακόσμηση και τις τοιχογραφίες σ' ένα τλήθος ελληνικές εκκλησίες της 'Αμερικής. Σ' αυτή την κατεύ-

θυνση εργάστηκε με πολύ πάθος κι' όταν ή Trinity Church της Ν. 'Υόρκης καταστράφηκε από πυρκαγιά τό 1931 κ' ήρθε ό καιρός που ξαναχτιστηκε άργότερα, ό ίδιος αυτός ήρθε και ξαναζωγράφισε με ύπομονη είκοσι ολόκληρες άπ' τις κατεστραμμένες πελώριες τοιχογραφίες της. Σ' αυτήν είδικά την έκκλησία θαυμάσια είναι ή Θεοτόκος του στόν τοίχο του βαφτιστηρίου. Περίφημες είναι άκόμα και ό σκηνές από τη ζωή και τά πάθη του Χριστού στό θόλο του άγ. Δημητρίου της Ζαμάϊκα στό Λόγκ "Αϊλαντ.

Γενικά ή καλύτερη εργασία του βρίσκεται σήμερα σκόρπια στη Ν. 'Υόρκη, στό Κάνσας Σίτυ, στό Τζόλιετ και στη Φιλαδέλφεια.

Ο ΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΣ ΚΑΛΔΗΣ είναι ένας αυτοδίδαχτος καλλιτέχνης. Τελείω-



ΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΣ ΚΑΛΔΗΣ: 'Ελληνική άκρογιαλιά

τις γυμνασιακές του σπουδές και παρακολούθησε μερικά αρχαιολογικά μαθήματα στην Αθήνα. Από τότε καμιά ειδική μόρφωση δεν πήρε ούτε σπούδασε σε σχολές Καλών Τεχνών.

Τα θέματά του τις περισσότερες φορές είναι παρμένα από τη μυθολογία και τα έλληνικά βουνά κι' άκρογιαλιά. Στην τεχνοτροπία του είναι ένας λαμπρός πριμιτιβιστής.

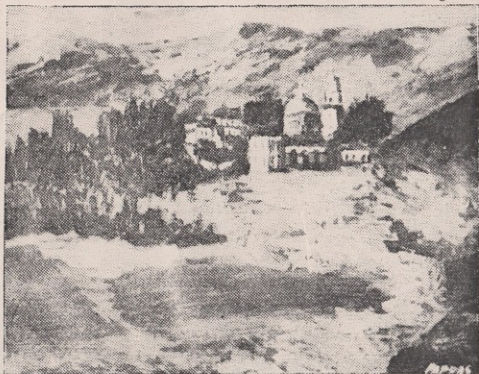
Τα έργα του βρίσκονται κι' άλλες στά καλλίτερα μουσεία και στις πιο αξιόλογες ιδιωτικές συλλογές της μοντέρνας τέχνης. Μετά τη γενική αναγνώριση της αξίας του διορίστηκε καθηγητής στη μεγαλύτερη Σχολή Καλών Τεχνών της Αμερικής την "Αρτ Στιούντεντς Λήγκ της Ν. Υόρκης. Πλήθος καλλιτέχνες και θαυμαστές του έρχονται απ' όλες τις πολιτείες και παρακολουθούν τα μαθήματά του.

Ο Κ. με τον έντονο πριμιτιβισμό, που αναφέραμε, δεν ξαναγυρίζει στη βυζαντινή ζωγραφική, ούτε γίνεται μαθητής των εικονογράφων και αγιογράφων. Είναι ένας σύγχρονος ζωγράφος, που ξέρει με χρώμα φωτεινό και περίφημο να αναπαρασταίνει τις ψυχικές του διαθέσεις στους πίνακές του.

νήθηκε το 1898 στη Φλώρινα. Στά 1916 έφυγε για την Αμερική. Παρακολούθησε λίγα μαθήματα στην Ουίκερ Σκούλ του Νητρώιτ και άλλο, αλλά κι' αυτά κατά διαστήματα και λειψά. Είναι λοιπόν κι' αυτός ένας αυτοδίδαχτος. Το 1929 με την ύδατογραφία του Elmwood street winter, που τώρα ανήκει στο Ίνστιτούτο Τέχνης του Νητρώιτ κέρδισε το αναμνηστικό βραβείο Νέβιλ Ούώκερ. Το 1931, πήρε μέρος σε δύο εκθέσεις, τη μία άτομική του και την άλλη ομαδική της αμερικανικής τέχνης στο Ίνστιτούτο του Σικάγου. Στην Ελλάδα ήρθε μία φορά στά 1929 κι' άλλη μία στά 1935. Σ' αυτά

τά ταξίδια του ζωγράφησε με ένθουσιασμό τους γνωστούς του πίνακες «Ελλάδα», «Θεσσαλονίκη» και «Φλώρινα». Πρόκειται για έργα σημαντικά, που πολλές φορές τα παρουσίασε και έπαινέθηκε γι' αυτά στην Αμερική.

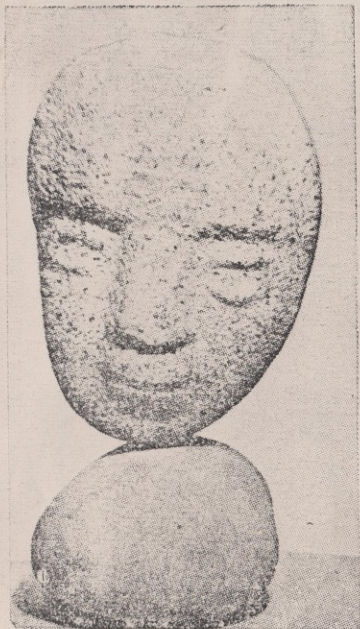
Ο ΑΛΕΞΑΝΤΡΟΣ ΣΙΔΕΡΗΣ γεννήθηκε στη Σκόπελο, μά πέρασε τη ζωή του στην Αμερική. Σπούδασε ζωγραφική στην Αρτ



Ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΠΑΣ γενν-

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΠΑΣ: Βουνοκορφές στην Ελλάδα

σήμερα όλων των κριτικών, πώς ή καλλι-
τεχνική του έπίδοση πολλά ύπόσχεται.



ΜΙΧΑΛΗΣ ΛΕΚΑΚΗΣ : Κεφάλι

Στιούντετς Σκούλ της Ν. 'Υόρκης και στην Academie Julien του Παρισιού. Παρουσιά-
στηκε με έργα του για πρώτη φορά στην
'Εθνική 'Ακαδημία Σχεδίου της Ν. 'Υόρ-
κης κι' αργότερα στην 'Ακαδημία της Πεν-
συλβανίας και της Καλιφόρνιας, στην "Αρτ
Λήγκ και στο Σύλλογο 'Ανεξαρτήτων Καλ-
λιτεχνών. 'Αξιοσημείωτες ακόμα είναι και
οι ατομικές του εκθέσεις, που έγιναν στα
1946 και στα 1947 στην Urgent Gallery, στο
Daphne Studios και στην Arthur Newton Gal-
lery. Με τις εκθέσεις του τέλος στην 'Α-
θήνα και στο Παρίσι ό Σλεκέρδισε φήμη
διεθνή. 'Εργα του βρίσκονται σήμερα σε
πολλές πινακοθήκες και ιδιωτικές συλλογές
της 'Αμερικής και είναι κοινή όμολογία

Ό ΜΙΧΑΛΗΣ ΛΕΚΑΚΗΣ γεννήθηκε στη
Ν. 'Υόρκη στα 1907, άλλ' ή πατρίδα του
είναι η Μονεμβασία, απ' όπου έφυγε ή οί-
κογένειά του στα 1888. 'Από μικρός έδειξε
την κλίση του στην Καλλιτεχνία κι' αργό-
τερα σπούδασε Ιστορία της Τέχνης στο
New School of Social Research. 'Από τότε
άσχολήθηκε συστηματικά με τη ζωγρα-
φική, τη γλυπτική και την ποίηση.

'Εργα του παρουσίασε για πρώτη φορά
σε μία όμαδική έκθεση στα 1935. Στα
1941 έκανε και ατομική του έκθεση στην
Artists Gallery της Ν. 'Υόρκης. 'Αναφέ-
ρουμε ακόμα την έκθεση στον Witte Mu-
seum του Σάν 'Αντόνιο με άκουαρέλες
(1946) και μία τελευταία στη Bertha Scha-
fer Gallery της Ν. 'Υόρκης με πολλά γλυ-
πτά και άκουαρέλες (1947). 'Η κριτική ση-
μείωσε τις δυνατός έτρουσικές κι' άλλες
πρωτογονικές επιδράσεις στην τέχνη του,
μά και δέ μπόρεσε παρά νά επαινέσει και
την έκφραστική του ώριμότητα.

Πολλά σχέδια από έλληνικούς χορούς
του Λ. είναι δηβουσιευμένα στο Dance Me-
moranda, ένα τόμο που έβγαλε ό Edwin
Corle.

Ό ΟΥΪΛΙΑΜ ΣΠΕΝΣΕΡ ΒΑΓΔΑΤΟ-
ΠΟΥΛΟΣ γεννήθηκε το 1888 και σπούδασε
στην Όλλανδία. Τα πρώτα του χρόνια έ-
κανε πολλά ταξίδια στην 'Αγγλία, στην
Αίγυπτο, στην Παλαιστίνη, στην Κωνσταν-
τινούπολη, στην 'Ελλάδα, στην 'Ιαπωνία,
στην Κίνα, στη Μαλαισία και στις 'Ινδίες.
Τέλος έγκαταστάθηκε όριστικά στην Καλι-
φόρνια.

Σ' όλες αυτές τις χώρες ό Βαγδατόπου-
λος έζησε καλλιτεχνικά τη φυσική και ιστο-
ρική όμορφιά, στοιχεία που αργότερα το
έκμεταλλεύτηκε με πείρα και δεξιότητα στη
ζωγραφική του. Μά πιο όνομαστός είναι για
τα τοπία του απ' την Καλιφόρνια. 'Εκαν
πολλές εκθέσεις σε διάφορες πολιτείες κ' εί-
ναι σήμερα γνωστός σ' όλη την 'Αμερική.

Ό ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΟΛΟΣ γεννήθηκε στη
Μυτιλήνη το 1702 και δεκατεσσάρω χρό-
νώ ξενιτεύτηκε στην 'Αμερική. Σπούδασε



ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΟΥΛΟΣ : Σχέδιο από την εικονογράφηση
του βιβλίου του Κ. Μάκιστου ό «Σίφουνας.»

στη Σχολή Καλών Τεχνών της Καλιφορνίας κ' ύστερα από το 1925 ως το 1927 στην "Αρτ έντ Κράφτς του Μπέρκελεϋ.

Τό 1937 πήρε μέρος στην έτήσια έκθεση του Καλλιτεχνικού Σωματείου του Σάν Φρατζίσκο με τρεις πίνακες και βραβεύτηκε. Τόν άλλο χρόνο ξαναβραβεύτηκε για τό χαραχτηριστικό του έργο : «Στό δρόμο της έκκλησίας». Τό 1940 κέρδισε την υποτροφία του 'Αβραάμ Ρουζβελτ. Ταξίδεψε τότε στην 'Αριζόνα, στό Νέο και τό Παλιό Μεξικό και πλούτισε την έμπνευσή και τή φαντασία του με πλήθος έντυπώσεις.

Τέλος βραβεύτηκε και στην Τρίτη Έκθεση της Σύγχρονης 'Αμερικανικής Ζωγραφικής στη Βιέννη για ένα θαυμάσιο έργο του, πού τό τιτλοφορεί τό «Νεαρό Κορίτσι».

Ο ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΨΑΡΟΠΟΥΛΟΣ γεννήθηκε στην 'Αθήνα. Στην 'Ελλάδα άρχισε τις πρώτες καλλιτεχνικές σπουδές του, μά τις συνεχισε αργότερα στό Μιλάνο και στη Ν. 'Υόρκη. Έργα του παρουσίασε σε διάφορες εκθέσεις της Ν. 'Υόρκης. Στην έκθεση του Ρίβερσάιντ Μοζιάμ μάλιστα, πού πήραν μέρος άλλοι 132 ζωγράφοι, ό Ψ. κέρδισε τό πρώτο βραβείο. Η καλλιτεχνική παραγωγή του Ψ. δείχνει αξιόλογη δεξιότητα και έκφραστικά προσόντα, μά είναι πολύ γρήγορα νά μιλήσουμε γι' αυτόν, γιατί ή προσωπική του δημιουργία θά μάς δοθεί πιστεύουμε, σε καιρούς μελλοντικούς.

Ο ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΑΒΑΚΟΣ κατάγεται άπ' τά Κύθηρα. Τό 1903 έφυγε για την 'Α-



ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΤΑΜΟΣ : 'Ο οϊωνός

μερική κ' εκεί σπούδασε ζωγραφική στο Μάριλαντ "Ινστιτούτο της Βαλτιμόρης. Τό 1911 κέρδισε την ύποτροφία Ράϊνχαρτ. Κατόπι σπούδασε στο Παρίσι κ' είχε για δασκάλους για πολύ διάστημα τόν 'Ιούλιο Κουτάν και τόν Α. Πετέρ. Τέλος τó 1925 κέρδισε τó άργυρό μετάλλειο στη Διεθνή 'Εκθεση Διακοσμητικής Τέχνης.

'Ο Κ. είναι γνωστός και σάν γλύπτης. Από τά έργα του σημειώνουμε τά σημαντικώτερα, όπως είναι ή «Λύπη», ή «Νεότης», ή «Χαρά», τó «Φίλι» και τó «Πορτραίτο μιάς Χορεύτριας».

'Ο ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΤΑΜΟΣ είναι ένας καλλιτέχνης πολύ νέος ακόμα μά έχει κι' ό-

λας καλλιεργήσει μιά άφηρημένη ποιητική γλώσσα, πού πρέπει νά έκτιμηθεί και κρύβει μέσα του σπέρματα δυναμικής μελλοντικής δημιουργίας.

Γιός ενός Λευκαδίτη ψαρά, γεννήθηκε στις 31 Δεκεμβρίου 1922 στη Ν. 'Υόρκη και σπούδασε στη Stuyvesant High School. Από μικρός έδειξε μιά πληθωρική καλλιτεχνική ιδιοφυία άφού σέ ηλικία δεκατεσσάρων χρονών κέρδισε την πρώτη ύποτροφία του για τήν 'Αμέρικαν "Αρτιστ Σκούλ. Στην άρχή ασχολήθηκε με τή γλυπτική, μά άργότερα έπιδόθηκε ολοκληρωτικά στη ζωγραφική.

'Από τó 1943 ó Σ. χρονιά τή χρονιά έκθέτει τούς πίνακές του στην καλλιτεχνική αίθουσα της κ. Μπήττυ Πάρσονς στο Ρόκφορντ στη Μασσαχουσέτη. Μιά άλλη άτομική έκθεση έκανε στο Μόρτιμες Μπράντς τó 1946.

'Ο Σ. σάν καλλιτέχνης είναι θά λέγαμε οπαδός της άφηρημένης τέχνης. 'Οργανώνει τις γραμμές και τούς όγγους του πλαστικά, μά και με μιά εύγλωττη έλλειπτικότητα κι' αφήνει νά διαγραφεί μέσα τους έντονα ή ποιητική του διάθεση. Με τούς πίνακές του μάς μεταφέρει στους μαγικούς και

σκληρούς κόσμους τών ώκεανών, με τις φανταστικές άνεμώνες, τά σκοτεινά όρυκτά και τά παράξενα έχινοειδή τών βυθών. 'Ο «Θαλασσινός Πολεμιστής» του (1946) είναι μιά αξιόλογη σύνθεση, όπου άνάγλυφα φανερώνεται ή ιδιόμορφη τούτη σκηνογραφία.

Τό μόνο ρεαλιστικό του έπινόημα είναι ή αντίληψη, πού έχει για τó χώρο. Συνήθως ταχτοποιεί τά αντικείμενά του, σ' ένα άπλωτό έπίπεδο, ένα τμήμα άς πούμε της άκρογιαλιάς και βλέποντας τούς πίνακές του έχεις τήν έντύπωση, ότι στέκεσαι από πάνω τους και τά παρακολουθής στη φυσική τους διαμονή.

Σ' αυτές τις σκηνές χύνει τά χρώματα με περίφημους συνδυασμούς, σχηματίζοντας άλλοι εύθραστες, πουπουλένιες έπιφάνειες κι' άλλοι έσοχές βαθιές με τó-

νους κόκκινους, τφφρους, κίτρινους, πράσι-
νους. Ή χρωματική του παλέτα είναι πλού-
σια, με μιά φωτεινή ακτινοβολία. Κι' όλα
μαζύ, χρώμα, σχήματα κ' επιφάνειες όργα-
νώνονται με αξιόλογη δεξιούσνη στις θα-
λασογραφίες του.

Γι' αυτά του τά προτερήματα μάλιστα,
σε κλίματα και τοπία θαλασσινά, ή Ήται-
ρία Zalud Marine Corporation τού άνέθεσε
τελευταία νά ζωγραφίσει ένα πίνακα μεγά-
λων διαστάσεων, γιά τó παλυτελέστατο ύ-
περωκεάνειο «Άρζεντίνα». Ό πίνακας αύ-
τός φέρει τήν όνομασία «Θαλασσινές Εί-
κόνες» και μέσα σ' αυτόν ό ζωγράφος βρί-
σκει τήν εύκαιρία νά εκφράσει τις προσω-
πικές του ιδέες και τήν προβληματική του
άπέναντι στη ζωή και στην τέχνη.

Γενικά, ό Σ. πού άνήκει σήμερα στούς
πρωτοποριακούς ζωγράφους τής Άμερικής
ύπόσχεται πολλά γιά τó μέλλον. Σήμερα ή
έργασία του με τήν ασάφεια και τή μυστη-
ριακή της ύφή, φανερώνει μιά στάση άπέ-
ναντι στη φύση, πού πλησιάζει τήν άληθι-
νή μέθεξη.

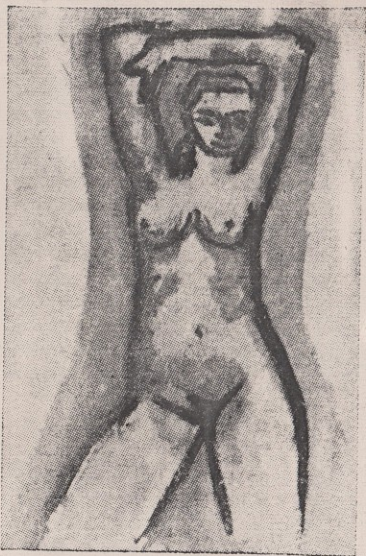
Ή ΚΑΤΙΝΑ ΛΕΚΑΚΗ, είναι μιά νέα Έλ-
ληνίδα, πού ή πρώτη ζωγραφική της προσπά-
θεια φέρνει τή σφραγίδα τής γυναικείας Ι-
διοσυγκρασίας της. Είναι άδελφή τού γλύ-
πτη και ζωγράφου Μιχ. Λεκάκη και κατά-
γεται κι' αυτή άπό τήν Μονεμβασία.

Στη Ν. Ύόρκη είναι γνωστή σήμερα γιά
τις ύδατογραφίες της. Άπ' αυτές παρουσι-
άζουμε έδώ τó «Κορίτσι».

Ό ΞΕΝΟΦΩΝΤΑΣ ΓΑΜΒΑΣ είναι
ένας επίδέξιος άγιογράφος και τοιχο-
γράφος σάν τόν Τσαβάλα. Κατάγεται άπ'
τά Σοφράϊικα τής Ήπείρου και σπούδασε
στην Κωσταντινούπολη. Άπό τότε χρονο-
λογείται και ή ολοκληρωτική του προσή-
λωση στη βυζαντινή παράδοση.

Στά 1906 έφυγε γιά τήν Άμερική κ' έ-
κει περνά τά χρόνια ζωγραφίζοντας στούς
τοίχους πολλών εκκλησιών, έλληνικών, άλ-
βανικών, ρωσικών και ρουμανικών.

Ό ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΜΑΤΣΟΥΚΑΣ, έλληνας
κι' αυτός στην καταγωγή, κατέχει τή θέ-
ση του στην καλλιτεχνική κίνηση τής Ά-
μερικής. Τό 1933 έγινε κάποιος θόρυβος
γύρω άπό τ' όνομά του. Άφορμή στάθηκε



Κ. ΛΕΚΑΚΗ : κορίτσι

ένα πορτραίτο τού Ροκφέλλερ πού τó σχε-
δίασε άπό μιά φωτογραφία τού μεγάλου
άμερικανού και τού τούστειλε.

Ό ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΥΦΑΝΤΗΣ είναι πιό πο-
λύ γνωστός στούς επίσημους κύκλους τών
Άκαδημαϊκών.

Γεννήθηκε σε μιά έλληνική παροικία τής
Μαύρης Θάλασσας και πήρε τις πρώτες
σπουδές του στην Έλλάδα, πού τις ολο-
κλήρωσε άργότερα στην Άμερική. Γιά τις
ικανότητές του σάν καλλιτέχνης και πρό-
παντός σάν δάσκαλος διορίστηκε τó 1930
καθηγητής στη Σχολή Καλών Τεχνών τού
Πανεπιστημίου τής Μοντάνα.

Άπ' τούς όνομαστότερους πίνακές του
είναι ό «Προμηθέας Δεσμώτης». Είναι ένας
πίνακας με άλληγορική σημασία, γνωστός
σήμερα σ' όλη τήν Άμερική.

Η ΚΛΕΙΩ ΛΑΜΠΡΙΔΗ τέλος είναι αυτή μια νέα ζωγράφος με καλή επίδοση. Γεννήθηκε το 1919 στην Ουάσιγκτον και σπούδασε με υποτροφία στη Σχολή Καλών Τεχνών του μουσείου της Βοστώνης. 'Απ' όλη την εργασία της παρουσιάζουμε εδώ τον «Πιερότο» της.

Ο ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΝΤΟΛΑΣ γεννήθηκε το 1919 στη Ν. Υόρκη κι' άκολούθησε σπουδές στο Syracuse University. 'Αργότερα ταξίδεψε στην Εύρώπη και τότε πέρασε κι' απ' την Ελλάδα.

Η εικονογραφική και διακοσμητική εργασία του, πολύφερνη σε απόδοση είναι έγκυρως παρμένη σε έξωφύλλα σοβαρών περιοδικών σαν το The Saturday και Liberty.

*

Αυτή είναι σε μια σύντομη μ' παραστατική ανασκόπηση ή καλλιτεχνική κίνηση των όμογενών της 'Αμερικής. Η εργασία

αυτή βέβαια δεν διεκδικεί τα πρωτεία και την έκταση μιάς εξαντλητικής μελέτης. Μπορεί ανάμεσά τους να βρίσκονται κι' άλλοι δευτεράτεροι ή άγνωστοι σ' έμάς για την ώρα, και εύχόμαστε κι' αυτούς κάποτε να τους γνωρίσουμε. Μά σήμερα στεκόμαστε στις βαρύτερες προσφορές. Καθώς είδαμε ένας πολύπλευρος όργασμος συντελείται, πού αναγγέλλει μιά πλατύτερη άνθηση. Ο έλληνισμός σαν αίσθητική, μά και σαν Ιστορική και ήθικη παράδοση, σ' όλα τα όνόματα, πού αναφέραμε ζή τις περισσότερες φορές σε μιά εύτυχισμένη διασταύρωση με τα άνυπόταχτα σημερινά ρεύματα της Εύρώπης. Βραδυπορημένοι δημιουργοί, όπως ο Τσαβάλας κι' ο Γάμβας, πού σέρνουν μαζί τους την τέχνη των ταπεινών βυζαντινών άγιογράφων κι' άνήσυχοι πρωτοπόροι, πού πειραματίζονται άδιάκοπα πάνω στα πρόσφατα διδάγματα του φωβισμού και του κυβισμού. Πλήθος προσπάθειες και μορφές πού συγκλίνουν στη δημιουργία ενός ούσιαστικού, έλληνικού πολιτισμού στη μακρινή και φιλόξενη γή της 'Αμερικής.

Έπιλογη - Έπιμέλεια ΒΑΣΙΛΗ Κ. ΚΟΥΛΗ



ΚΛΕΙΩ ΛΑΜΠΡΙΔΗ : Πιερότος